

Engaging Youth
in Sustainable
Energy Planning
(EYES)

GUIA

PER A MUNICIPIS PER MILLORAR LES POLÍTIQUES
LOCALS I FOMENTAR EL COMPROMÍS
EN **ACCIÓ PEL CLIMA**
DEL JOVENT

The European Commission's support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents, which reflect the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

GUIA

PER A MUNICIPIS PER MILLORAR LES POLÍTIQUES
LOCALS I FOMENTAR EL COMPROMÍS

EN **ACCIÓ PEL CLIMA**
DEL JOVENT

www.projecteyes.eu

Engaging Youth in Sustainable Energy Planning (EYES)

GUIA PER A MUNICIPIS PER MILLORAR LES POLÍTIQUES LOCALS I FOMENTAR EL COMPROMÍS EN ACCIÓ PEL CLIMA DEL JOVENT

Índex

Introducció **4**

Objectiu d'aquesta guia **6**

Metodologia de la Participació Juvenil **7**

Metodologia d'aprenentatge **18**

Principals conclusions de la implementació d'EYES a 6 municipis **20**

Recomanacions per implementar metodologies de Participació juvenil **29**

Reptes detectats durant el procés **34**

Estructures permanents de participació juvenil en qüestions locals **35**

Conclusions **38**

Annexos **40**

Introducció

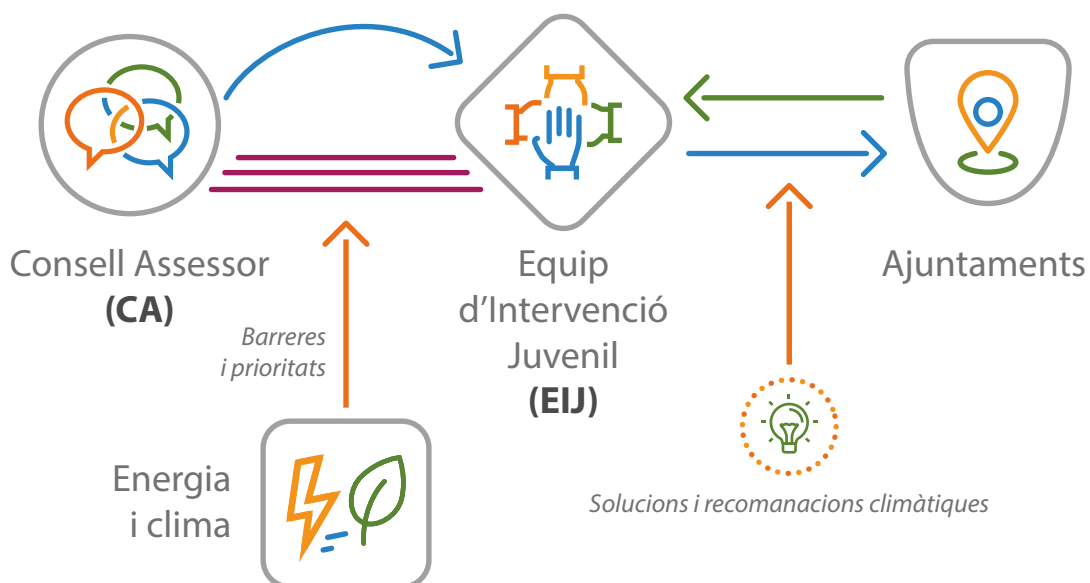
La metodologia descrita en aquesta guia es basa en la metodologia desenvolupada al projecte Erasmus+ **EYES – Implicant el jovent en la planificació de l'energia i el clima**. El projecte EYES ha implementat i avaluat un **mètode innovador per comprometre persones joves, incloent col·lectius vulnerables, en la planificació local en energia i clima**.

Les autoritats locals, a través dels seus documents de planificació estratègics i especialment a través dels Plans d'Acció per l'Energia Sostenible i el Clima (PAESC), lideren la gestió de l'emergència climàtica. La coordinació i integració de diferents visions d'agents locals i del sector en el procés de planificació estratègic és important per a l'efectivitat i eficiència de l'acció de qualsevol autoritat local. Tanmateix, malgrat que **les generacions joves** són les que més patiran el canvi climàtic i les conseqüències de les polítiques actuals, **no acostumen a tenir veu en aquests temes**, o bé perquè encara no poden votar, o bé perquè no coneixen els mecanismes de participació ciutadana en temes públics. Això és encara més pertinent per als col·lectius **de joves vulnerables, més propensos a patir els efectes del canvi climàtic alhora que acostumen a tenir més dificultat per fer valer la seva veu**. Com a tal, les persones joves de col·lectius vulnerables representen un sector de la societat especialment desapoderat en aquest tema. Això es plasma en diversos problemes socials com la pobresa energètica, que ha esdevingut un problema social arrelat en molts països de la UE. Alhora, les persones joves han alçat la veu per alertar la societat de l'emergència climàtica a través de moviments de base (com els Divendres pel Futur i les vagues pel clima). Estan mostrant el seu compromís i disposició per actuar en temes de clima, però moltes vegades **els polítics no saben com articular aquestes demandes de la joventut**. Per això, **la participació del jovent en aquestes polítiques és encara un repte per a les autoritats locals**. Al mateix temps, a través de la implementació d'EYES, els col·laboradors han observat que **les autoritats locals tenen també dificultats per dirigir-se al jovent i comunicar-se eficaçment amb ells**, afegint una barrera addicional per a la implicació de la joventut en les polítiques climàtiques locals.

Per tal de respondre adequadament als reptes esmentats, el projecte EYES ha desenvolupat i avaluat un mètode innovador que fomenta la participació del jovent en la planificació local en clima i energia a **sis ciutats europees**

pilot: Granollers, Espanya; Sønderborg, Dinamarca; Nàpols, Itàlia; Lió, França; Cieszyn, Polònia; i Varna, Bulgària. A través del suport col·lectiu dels **Consells Assessors (CA)** dels agents locals de cada ciutat, es va establir una xarxa **d'Equips d'Intervenció Juvenil (EIJ)** per treballar entre iguals la identificació de temes, barreres i pors clau en clima i energia, per tal **d'identificar les prioritats del jovent, trobar solucions i fer recomanacions als polítics sobre planificació climàtica i energètica eficient des d'una perspectiva juvenil**. El procés participatiu ha contribuït a fomentar les capacitats i destreses dels joves aprenent a analitzar millor els problemes socials i a pensar solucions i recomanacions, i com a resultat d'això ha enfortit la cohesió social alhora que aportava les reflexions del jovent per enriquir els instruments de planificació local.

El procés en conjunt ha demostrat que atorga capacitats als joves però també a les autoritats públiques locals, que adquireixen noves competències per implicar i dirigir-se als joves, i ha pogut demostrar **els beneficis de la participació juvenil en temes locals**.

Imatge 1: Esquema dels grups objectiu clau del projecte EYES, on l'EIJ treballa amb el suport dels CA i els municipis per proporcionar solucions climàtiques i recomanacions als responsables polítics.

Objectiu d'aquesta guia

L'objectiu general de la Guia és descriure la metodologia de EYES per fomentar el **desenvolupament de destreses cíviques i socials entre els adults joves a través de la participació juvenil en temes públics, alhora que enriqueix els plans locals incloent la perspectiva juvenil**. La Guia pretén facilitar la implementació de la metodologia per part d'autoritats locals a Europa. També resumeix els seus principals impactes, segons les tendències observades a través d'un procés d'avaluació implementat en els municipis pilot que participen en el projecte.

Aquesta Guia reuneix les conclusions i les recomanacions del projecte EYES en **l'impacte educatiu de la metodologia** aplicada i directrius per a la seva implementació. També descriu **diverses opcions per establir estructures permanents per a la participació juvenil en temes climàtics a nivell local**.

Per tant, la Guia pretén **animar la replicació i la transferència de coneixements del concepte de EYES a altres municipis**. La metodologia ha estat desenvolupada per a la implicació juvenil en acció climàtica, però també es pot transferir a d'altres temes públics locals.

Metodologia de Participació Juvenil

Metodologia general

La metodologia concreta per implicar un grup juvenil pot variar d'un país a un altre. Això és degut a diferents factors culturals, a la mida de cada municipi implicat, a les polítiques locals i regionals i les estructures de participació existents, o als diferents agents socials de la regió. Tanmateix, els principals objectius definits per EYES i compartits per tots els socis eren:

- Valorar l'impacte educatiu de la participació juvenil en els plans locals d'energia i clima.
- Recollir l'opinió del jovent sobre l'acció pel clima i fer recomanacions al seu municipi.

Els pilars clau en què es va basar EYES per als sis pilots eren:

Equips d'Intervenció Juvenil (EIJ): cada pilot va crear un grup juvenil de 20 membres com a equip juvenil central per analitzar-lo, fomentar la implicació d'altres persones joves, i fer recomanacions als polítics. Els EIJ són espais per al diàleg sobre energia i canvi climàtic per a persones joves de diverses procedències, i els col·lectius vulnerables es detecten activament per assegurar que queden representats dins dels EIJ i a les recomanacions finals al municipi. Aquesta varietat de perfils és pretesa tant per fomentar l'enteniment mutu entre joves amb diverses procedències educatives i culturals, com per assegurar que la veu dels col·lectius vulnerables (els que més es veuran afectats pels efectes del canvi climàtic) queda representada i tinguda en consideració.

Consells Assessors (CA): els CA són grups d'experts de cada municipi que proporcionen experiència, coneixements o contactes clau als EIJ, i també actuen com a models per mostrar les diferents aplicacions dels coneixements i destreses sobre clima i energia que els EIJ adquiriran durant el procés. La seva funció és principalment:

Proporcionar

coneixements: participen als tallers en funció del seu coneixement i/o experiència.

Observar i avaluar

indicadors de les competències i habilitats obtingudes pels membres de l'EIJ al llarg del procés.

Motivar i ser models

de referència, persones de referència a qui fer preguntes o demanar ajut (a través de correu, telèfon, o reunions).

Estructures de participació permanent: al final del projecte, es valoren diversos esquemes d'estructures permanents per a la participació juvenil en planificació climàtica per tal que aquesta participació es perllongui en el municipi.

Transferència de coneixements en múltiples capes

Utilitzant aquestes estructures (EIJ, CA), la metodologia es basa en una transferència de coneixements de múltiples capes entre els actors claus implicats. Aquesta transferència de coneixement va:

- De municipis i membres dels CA a les persones joves dins els EIJ.
- De persones joves a municipis, especialment per arribar al jovent i a les seves preocupacions clau sobre clima i energia.
- Entre persones joves de diverses procedències que participen als EIJ, i amb altres joves dels municipis, a través d'una campanya enfocada a recollir l'opinió i el compromís del jovent.

Com a marc esquemàtic, la metodologia global comprèn els passos següents:

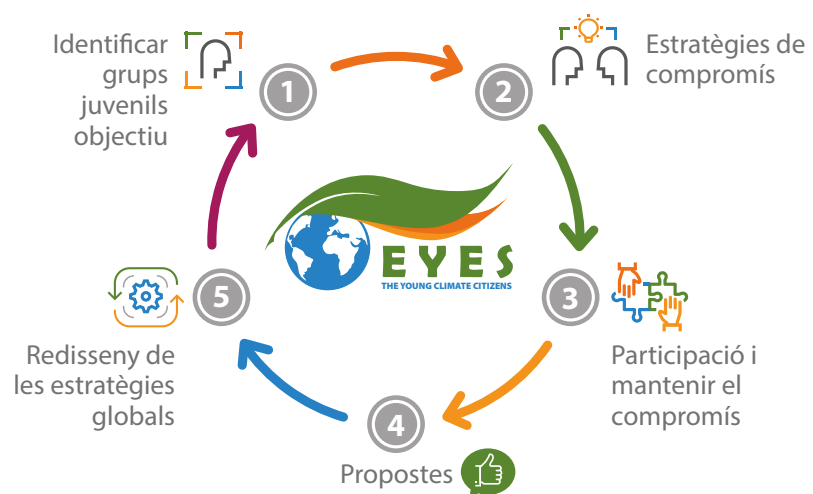

Imagen 2: Metodologia aplicada

EYES ha utilitzat una metodologia “Living lab” (“laboratori vivent”), creant un ecosistema d’innovació oberta adaptat a cada context local per co-crear amb les recomanacions dels grups objectiu sobre planificació climàtica i energètica. En aquest sentit, cada fase del procés pot variar d’un context a l’altre, per adaptar-se a les barreres i oportunitats existents en cada cas.

FASE 1

CAPTACIÓ DELS GRUPS OBJECTIU (MEMBRES DELS EIJ I CA)

Les realitats de diferents municipis poden ser molt diferents en termes de polítiques, aspectes socioeconòmics, agents locals, mida, etc. i aquestes particularitats s’han de tenir en compte per construir cada estratègia d’implicació.

Involucrar els membres dels CA

Considerant que els membres dels CA estan implicats en la metodologia de manera voluntària, els promotors de l’acció participativa han d’identificar i ressaltar els beneficis que la participació els podria proporcionar, basant-se sobretot en els contactes laborals amb altres agents locals clau i amb el municipi, el reconeixement de la comunitat com a experts en algun tema, la relació reforçada amb el municipi, entre d’altres. És també una oportunitat per a departaments de municipis diferents per col·laborar i preveure col·laboracions futures, convidant els seus representants al CA.

Per a la seva implicació, el que va funcionar millor va ser organitzar reunions individuals o trucades per explicar amb detall el compromís que la participació requereix. Per convèncer aquests experts, algunes estratègies d’èxit es van basar en:

- Presentar un cas convincent de les necessitats i resultats esperats.
- Cercar sinergies amb la feina diària i objectius laborals de cada expert.
- Proporcionar alguna mena de reconeixement o visibilitat.
- Exposar amb claredat el compromís i les tasques que se n’espera des del principi, mentre també se’ls proporciona espai perquè contribueixin i cocreïn les activitats on participen.

Involucrar els membres dels EIJ

L'estratègia de compromís per als membres dels EIJ ha de ser proactiva, fins i tot quan es treballa amb joves motivats, doncs normalment ja estan compromesos amb altres iniciatives de base. Algunes lliçons apreses d'aquest procés són:

- La necessitat d'implicar treballadors públics de departaments diferents: L'ús de diversos serveis municipals de proximitat per detectar perfils de joves potencials (p. ex. Departament de Joventut, Serveis Socials, Acció Comunitària, Educació...) és útil tant per a identificar perfils pertinents com per aprofitar relacions existents entre els treballadors públics i potencials membres dels EIJ. En alguns casos, ha estat crucial treballar amb escoles locals i centres educatius per arribar als joves. En establir nexes amb serveis existents, és més fàcil construir confiança entre els participants potencials en un projecte de lideratge públic.
- La implicació d'altres organitzacions locals, i detectar els joves a través dels seus canals per assolir perfils més amplis i diversos. A més, la presència de organitzacions de base sense ànim de lucre implicades al CA sovint és percebut com a útil pels membres del EIJ, com a aliats per defensar les seves demandes, donat que sovint senten que no tenen prou competències per defensar els seus interessos davant d'adults amb experiència, sobretot quan es parla de polítics o treballadors públics. Així mateix, arribar als joves a través de professors universitaris ajuda en alguns casos, perquè també actuen com a models de referència i de suport. També va ser molt útil utilitzar la pròpia xarxa de contactes dels primers membres captats de l'EIJ, que van difondre una invitació a través dels seus perfils de xarxes socials i van suggerir altres contactes pertinents que ni la ciutat ni el CA havien considerat (p. ex. contactant presidents de consells d'estudiants d'instituts).
- Com a consell proporcionat per diversos experts en acció social des del CA de diferents pilots, es va recomanar no utilitzar conceptes que poguessin estigmatitzar col·lectius vulnerables. Per això, fins i tot si en el cas del projecte EYES el focus específic era el jovent vulnerable, les comunicacions públiques no haurien de posar èmfasi en la situació de vulnerabilitat o composició socioeconòmica dels membres de l'EIJ. Serveis específics i organitzacions de base que treballen amb col·lectius vulnerables són el mitjà per arribar a aquests perfils, però només com una estratègia interna.
- Definir un objectiu comú final que motivi els membres de l'EIJ, més enllà de les recomanacions polítiques que elaboraran, pot ser una estratègia útil per fomentar i mantenir el compromís. Per exemple, coorganitzar amb ells un gran esdeveniment al final del procés per presentar els resultats als ciutadans del municipi, organitzar una trobada amb el batlle, una fira o un festival, o tallers específics en temes d'interès definits per ells mateixos, semblava resultar

atractiu per a l'EIJ. Això ha demostrat ser útil sobretot com una manera innovadora d'implicar persones joves, perquè entenen que hi ha un termini amb un esdeveniment important i també que hi ha un propòsit visible pel qual treballar.

- En general, com a metodologia, l'estratègia de co-creació ajuda a atreure persones joves motivades amb moltes idees que la pròpia metodologia ajuda a articular en un impacte concret. També ajuda a mantenir el compromís generant un sentiment de propietat dels objectius del procés, donat que les especificitats són definides per ells.
- Entendre i utilitzar les xarxes socials concretes amb què el jovent solen comunicar-se entre ells i utilitzar-les a la seva manera. Les xarxes poden variar molt d'un país a l'altre. En qualsevol cas, per mirar d'atreure el jovent i mantenir-los compromesos, és important d'entendre quines xarxes socials s'utilitzen i com, i ajustar la comunicació en funció d'això. És important també adaptar el llenguatge, no només els canals, i utilitzar els conceptes amb què ells empatitzen o s'identifiquen. Per exemple, durant la implementació d'EYES, va ser considerat essencial d'utilitzar "emergència climàtica" en comptes de "canvi climàtic" durant els tallers i trobades.
- Preguntar als participants joves què esperen o pensen que es perden per estar més compromesos en assumptes d'acció pel clima, i donar forma al procés de participació dels EIJ per proporcionar-los informació o activitats que van suggerir ells. Durant el projecte EYES, es va preguntar a participants de tots els països (durant tallers internacionals) què creien que els calia per obtenir més impacte en cada tema. Els principals temes sorgits tenien relació amb competències de comunicació i coneixement de les polítiques i processos locals, i també se sentien insegurs amb el seu coneixement científic. Això es va incorporar a la planificació dels passos següents de participació de l'EIJ, com a metodologia per donar-los l'oportunitat de reforçar aquelles competències i coneixements.
- En qualsevol cas, la implicació dels primers joves compromesos dins de l'EIJ per arribar a altres joves és també útil per motivar altres joves que no s'implicarien per si sols en tal iniciativa.
- Proporcionar incentius addicionals (p. ex. un Certificat emès pel municipi, o accés a alguns serveis públics a un cost inferior (piscina, etc.)) també pot ser útil per a implicar-los.

La metodologia d'EYES va concebre els EIJ ("l'instrument" de participació juvenil) com un grup obert on les persones joves poden anar i venir. Pot ser difícil de mantenir una participació contínua, però aquest apropament obert permet d'adaptar-se a les diferents etapes de la vida de les persones joves, i participar en els assumptes locals fins i tot si no poden dedicar-hi

gaire temps. Amb el rang d'edats amb què EYES ha tractat (14-29 anys), el perfil de joves es troba sovint entre feines temporals o està lligat al calendari d'exàmens universitaris, així que donar flexibilitat als processos de participació proporciona un incentiu per al compromís.

A més, un dels resultats de la implementació fou adonar-se que hi ha d'haver un límit flexible entre els membres del Consell Assessor i els membres de l'EIJ, i poden tenir funcions diferents segons la seva experiència (p. ex. un membre de l'EIJ pot tenir molta experiència en comunicació a través de xarxes socials, i pot oferir un taller als altres membres de l'EIJ com si fos membre del CA). Ens vam adonar que de vegades, si les persones joves compromeses actuen com a models, el grup sencer pot connectar més amb els objectius i el saber transferit, perquè de vegades es poden identificar millor amb altres companys que amb adults amb molta experiència però molt diferents.

Barreres i reptes:

- Els col·lectius vulnerables són difícils de captar i comprometre amb constància. Acostumen a tenir altres prioritats, i el clima i l'energia per a ells no ho són. Sovint, també trobem desconfiança o rebuig cap als polítics. Molts pilots han tingut dificultats per arribar a col·lectius vulnerables i comprometre'ls amb èxit a l'EIJ nucli. Per superar aquesta barrera, una estratègia d'èxit era reclutar joves motivats i arribar a d'altres grups de jovent a través d'ells, com una mena d'ambaixadors del Clima". Això va permetre arribar a d'altres perfils gràcies a l'ús d'eines de comunicació comunes, un mateix llenguatge, els mateixos interessos, els mateixos referents culturals (*influencers*, música, esports, etc.), i aprofitant la identificació amb altres persones de la mateixa edat, barri, xarxes d'afinitat, etc.

FASE 2

PARTICIPACIÓ JUVENIL

El projecte EYES ha investigat iniciatives similars a Europa per tal d'ajustar la metodologia a les lliçons apreses de projectes previs.

Considerant les diferències polítiques, culturals, i socioeconòmiques de cada municipi, i també considerant l'enfocament del laboratori vivent centrat en la co-creació amb els membres dels EIJ i CA, la metodologia específica per recollir propostes dels joves i aconseguir-ne resultats es deixa a aquest procés de co-creació. Tanmateix, els objectius comuns per permetre la comparació entre els diferents pilots eren els mateixos:

- Identificar temes pels quals els joves es preocupen amb relació a la seva funció com a ciutadans usuaris d'energia i, en general, amb relació als processos i reptes de la planificació del clima i l'energia locals.
- Identificar barreres pel compromís per part del jovent en el procés de planificació. Això també inclou identificar els buits en serveis i oportunitats de participació per al jovent, especialment per a col·lectius de joves vulnerables.
- Sugeriments per millorar el compromís del jovent (identificar principis guia i les àrees de focalització).

La metodologia participativa desenvolupada pel projecte EYES és vista com un procés mutu d'aprenentatge, on tant les administracions públiques com les persones joves implicades estan aprenent de les necessitats d'uns i altres, més que no un procés d'aprenentatge vertical organitzat pels municipis i seguit per les persones joves.

Proporcionar un coneixement bàsic dels temes clau als membres de l'EIJ

Els membres de l'EIJ poden tenir un coneixement de base molt diferent en energia, clima i possibilitats de participació política. Per aquesta raó, abans

d'engegar el procés de participació és important proporcionar als membres de l'EIJ una base de coneixement en els temes clau amb què treballaran.

A tots els països participants del projecte EYES es va veure que les persones joves no tenen coneixements de cicles polítics ni d'instruments polítics de participació ciutadana. Això no es pot negligir, perquè és essencial per fer-los entendre les seves possibilitats d'influir en assumptes públics, i també per gestionar correctament les seves expectatives.

És útil filmar les sessions per a membres nous que es poden incorporar més tard, perquè la composició de l'EIJ pot variar durant el procés per circumstàncies personals.

Recollir comentaris d'un grup més ampli de joves

Durant la fase de participació juvenil, els membres de l'EIJ recopilaran idees d'un grup més gran de persones joves relacionades amb els tres objectius definits anteriorment. La manera específica de recollir les idees pot variar molt, però les més utilitzades eren:

- Enquestes distribuïdes a través de xarxes socials o a través dels seus propis contactes en línia.
- Esdeveniments puntuals, participació a les fires i altres esdeveniments públics on els membres de l'EIJ aprofitin l'oportunitat per recollir comentaris d'altres persones joves.
- Xerrades/activitats específiques a escoles i universitats.

En qualsevol cas, aquest procés usualment requereix motivació i suport propers dels mentors i CA, perquè ajuda a centrar-se en els objectius i a establir terminis i implementar les tasques encomanades. Les particularitats d'aquestes activitats es van adaptar al context i al moment fent servir el mètode de cocreació, de manera que els participants dels EIJ van definir quan, on i com implementar-les. Això es va dur a terme organitzant diverses sessions d'orientació amb ells, per ajudar-los a millorar les seves competències de treball en equip, cooperació, compromís i responsabilitat amb les tasques assignades.

Anàlisi de la informació recollida

Després de la recollida d'informació a partir d'un grup més gran de persones joves, els participants dels EIJ processen la informació per analitzar les principals idees i prioritzar-les. Això es pot facilitar organitzant tallers específics per als objectius concrets. En el cas de EYES, es van organitzar dos tipus d'activitats per analitzar aquesta informació:

- Activitats de mapa mental per organitzar la informació en grups, classificant-la per categories diferents (en el cas de EYES, per exemple, les categories eren "Energia renovable", "Residus", "Mobilitat sostenible", "Consum sostenible", etc.)

Aquesta activitat va portar a la identificació de buits i a una pluja d'idees sobre les solucions potencials corresponents per vèncer les febleses o barreres actuals.

- Activitat de priorització: aquesta activitat va ajudar els joves a acordar una priorització de les solucions potencials visualitzades, definides en l'activitat anterior, organitzant així jeràrquicament les seves idees.

Es van dur a terme localment a cada municipi participant, i també durant un taller internacional. El taller internacional es va realitzar en línia a causa de la pandèmia de Covid-19, però l'ús d'eines en línia apropiades fou molt útil per al compromís i per visualitzar resultats.

Resultats del procés

- Millora en les competències dels membres de l'EIJ, però també millora en la destresa dels municipis per aconseguir el compromís del jovent. També ajuda a vèncer barreres de percepció, i a transformar les actituds negatives o la desconfiança cap al govern local en actituds positives.
- Increment de l'autoconfiança dels membres de l'EIJ, que milloren les competències de comunicació i debat i entenen que poden tenir una funció dins la seva comunitat, ajudant a desenvolupar la ciutadania activa.
- El principal resultat tangible del procés són les recomanacions elaborades per persones joves als municipis sobre compromís juvenil i emergència energètica i climàtica. Es poden utilitzar per enriquir els plans locals, i també per a un compromís ciutadà més ampli.

- L'eclosió global de moviments pel clima juvenils (p. ex. Divendres pel futur) ha ajudat a transmetre el missatge i a connectar amb preocupacions juvenils, i la metodologia d'EYES ha estat utilitzada com a pas endavant i com una manera d'articular les demandes del jovent en l'acció pel clima a nivell local.

Barreres i reptes per a la participació juvenil:

- Els recursos i polítiques locals dedicades tant a energia/clima com a participació ciutadana o jovent són molt diferents. Això també defineix les possibilitats de participació dels EIJ als municipis i s'ha de considerar. Així mateix, els diferents cicles de la política local s'han de tenir en compte a la planificació, perquè les diferents fases poden actuar com a factors obstaculitzadors o facilitadors en funció del moment.
- Hi ha un repte comú relacionat amb un coneixement insuficient de les polítiques locals vinculades a aquests temes, que es pot abordar a través de tallers locals i altres activitats a mida adaptades a cada municipi.

FASE 3

AVALUACIÓ

Orientar els participants dels EIJ és una part clau del procés. De fet, les persones joves que participen al projecte EYES van rebre orientació proporcionant-los tant coneixements com oportunitats per millorar les seves competències. Per valorar els resultats d'aprenentatge de la metodologia de participació en els joves, es van utilitzar les eines següents:

- 1. Enquesta per valorar el coneixement inicial en energia, clima, i processos de política local:** es va dissenyar i dur a terme un estudi abans que l'EIJ implementés les seves tasques per valorar el coneixement i les percepcions dels joves sobre aquests temes. Al principi, es pretenia dur a terme un altre estudi al final del projecte per valorar el coneixement obtingut, però una de les coses observades en tots els països és que les persones joves dels EIJ poden variar molt i entrar i sortir del grup durant tot el procés, i per això aquest estudi inicial es va utilitzar sobretot per:
 - Identificar tendències comunes en diferents països sobre la manca de coneixement, prejudicis o opinions del jovent.

- Adaptar millor els tallers locals a la manca de coneixements i a les activitats de co-creació.

2. Avaluació de competències per part dels col·laboradors i el Consell Assessor:

es va crear una fitxa detallada amb directrius i indicadors clau per avaluar l'adquisició de competències dels joves i l'impacte del projecte en legislació, inclusió social i participació ciutadana. Aquesta avaluació es va fer a través de totes les sessions d'orientació i especialment durant les sessions de validació on es presentaven casos particulars.

3. Sessions de validació: es van utilitzar aquestes sessions per validar l'anàlisi feta pels membres de l'EIJ, i també per presentar casos particulars i veure com els participants solucionarien un problema concret. Això era útil tant per validar els resultats del procés anterior, com per analitzar la competència en resolució de problemes dels participants.

Les plantilles estandarditzades utilitzades per a l'estudi i la fitxa per analitzar competències es poden trobar als annexos d'aquesta Guia.

Metodologia d'aprenentatge

Comprometre el jovent pot ser un repte perquè molts ja estan compromesos amb altres coses (escola, esports, música, etc.) i les seves circumstàncies són rarament estables. A més a més, fins i tot pels més motivats i interessats en política i clima, treballar amb l'ajuntament pot semblar estrany. En el cas de joves vulnerables, els reptes són encara més grans. Breument, la formació i les competències fomentades a través de la metodologia d'EYES es basen en aquests passos:

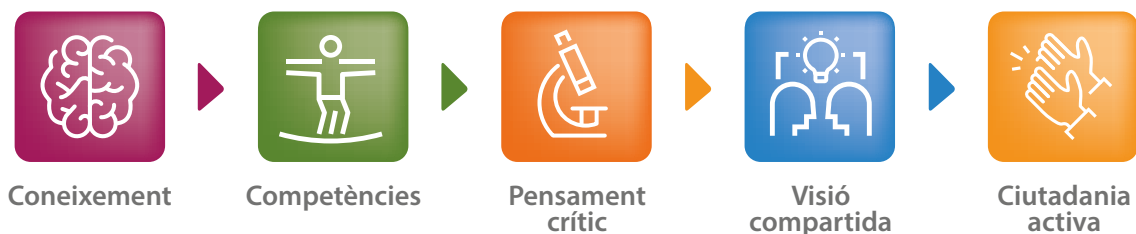

Imagen 3: Passos en el desenvolupament de ciutadania activa.

- **Transferència de coneixement:** el Consell Assessor transfereix coneixement sobre clima, medi ambient i legislació de manera que el jovent n'adquireixi una comprensió bàsica. Coneixements clau en processos de participació ciutadana en temes locals també són proporcionats. Aquest és el primer pas del procés d'aprenentatge.
- **Competències desenvolupades:** es demana a les persones joves de fer tasques concretes que els proporcionin el marc adequat per a potenciar les seves competències; principalment a través del procés de co-creació per a la recerca i anàlisi de la visió del jovent en clima i energia. Per fer-ho, han de treballar junts per desenvolupar un mètode de recerca (p. ex. enquestes, tallers participatius o grups focals). En fer-ho així augmenten les competències de comunicació interpersonal. També han de recollir la informació i analitzar-la amb l'ajut del Consell Assessor, que els potencia les capacitats analítiques d'entendre un tema públic identificant els agents clau per a cada tema, realitzant feina de camp amb els grups objectiu, i valorant la informació quantitativa i qualitativa recollida.
- **Pensament crític:** després de l'anàlisi, es demana a les persones joves de co-crear recomanacions als polítics sobre:

- Clima local i polítiques d'energia.
- Com millorar el compromís de les persones joves en temes públics.

Per fer-ho, han d'aplicar el coneixement i les competències adquirits en fases anteriors. Així es desenvolupa el pensament crític, en aquest cas, en energia i clima i en participació juvenil. Aquesta fase també és important per al desenvolupament de l'autoconfiança, pel fet que han de preparar recomanacions que s'han de lliurar/defensar davant de treballadors públics i autoritats amb experiència i poder.

- **Construir una visió compartida:** com a pas final, els Equips d'Intervenció Juvenil creen Estudis de Casos per reunir tot el saber i anàlisis fets i redacten un cas que simula una situació en el seu municipi. Utilitzen aquest cas per recollir l'opinió d'altres joves en l'estudi de cas que han creat. L'estudi de cas es basa en un tema concret pel qual la majoria de joves es preocupen i pretén fomentar les competències de resolució de problemes utilitzant escenaris de casos reals.
- **Ciutadania activa:** el procés global té un impacte en el desenvolupament de la ciutadania activa dins del grup objectiu de joves, proporcionant un marc adaptat a ells per participar en assumptes locals i que aprenguin els principals cicles polítics i possibilitats de participació ciutadana, aprenent a implicar la comunitat i a desenvolupar una acció estructurada.

Principals conclusions de la implementació a 6 municipis

Més de 200 persones entre joves, membres del CA i personal associat ha treballat en estreta cooperació des del principi per tal d'establir un grup, integrar membres nous, activar un procés compartit basat en l'intercanvi d'aprenentatge i coneixements en temes identificats directament pels participants joves, en base als seus interessos i necessitats en la vida diària.

Vora 20 joves van formar l'EIJ a cada municipi; en alguns, el nombre de participants va augmentar en paral·lel amb el desenvolupament d'activitats, però en altres ciutats l'emergència de la COVID-19 va afectar seriosament la integració de membres nous que, per a les reunions on poden parlar i dir les seves opinions en temes que afecten la seva vida, prefereixen el contacte i la presència física més que no les reunions en línia. La situació d'emergència vinculada a la COVID-19 va obstaculitzar l'ampliació dels EIJ i l'organització de diverses activitats dissenyades per fer-se "presencialment", però per altra banda va estimular joves i membres del Consell Assessor a identificar solucions alternatives en un entorn "digital", millorant en alguns casos la capacitat, per exemple, per dur a terme recerques i estudis.

Conclusions d'avaluació a partir d'enquestes

Els primers mesos del projecte, els col·laboradors van elaborar una enquesta dirigida als membres d'Equips d'Intervenció Juvenil de cada país participant, per tal d'establir un punt d'inici sobre el coneixement i la conscienciació de les persones joves sobre el tema del canvi climàtic i la participació juvenil en polítiques públiques. L'enquesta es va estructurar amb un conjunt d'onze preguntes:

- 1** Com definiries el canvi climàtic?
- 2** Quines són les teves principals preocupacions sobre el canvi climàtic?
- 3** Per què penses que és important participar en l'acció pel clima?
- 4** Ets conscient de les polítiques sobre energia, mitigació i adaptació al canvi climàtic al teu municipi?

- 5** Com et sents en relació a les accions realitzades per l'ajuntament per lluitar contra el canvi climàtic i/o per mitigar els seus efectes en les persones?
- 6** Quina és la teva prioritat en una escala de l'1 al 7 en el combat contra el canvi climàtic?
- 7** Quins mecanismes coneixes per intervenir en la política local del teu municipi (p. ex. el Fòrum Adolescent)?
- 8** Creus que pots influir en la política energètica del teu municipi?
- 9** Quina acció t'agradaria suggerir al govern municipal per implicar altres persones joves a combatre i mitigar el canvi climàtic?
- 10** Quin nivell de coneixement sobre acció pel clima creus que tens?
- 11** Com creus que es podria motivar a altres joves perquè s'impliquin en l'acció pel clima?

Amb aquesta enquesta de base al principi del procés, les respostes rebudes de 70 joves d'edats entre 13 i 29 anys d'Espanya, Dinamarca, Itàlia, França, Polònia i Bulgària, van aportar una avaluació interessant i una identificació dels punts de focus i paraules clau que poden ser una manera d'entendre què esperen els joves dels polítics i dels adults en general. L'avaluació inicial de l'enquesta també va ser útil per identificar una manera adequada d'apropar-se i implicar persones joves, amb un millor coneixement sobre què creuen que és bo per a ells, possibilitant la creació de solucions adequades per a ells i que es puguin proposar als polítics.

Al final de la fase de recerca, anàlisi i recomanacions, l'enquesta es va dur a terme de nou amb membres nous que es van unir a l'Equip d'Intervenció Juvenil més tard, per tal de validar els resultats del primer estudi i identificar altres aspectes clau de la percepció juvenil del canvi climàtic i la gestió de la política local.

Conclusions comunes

Es van trobar diferències significatives entre països pel que fa a les principals preocupacions juvenils (pregunta núm. 2) i les prioritats (pregunta núm. 6), degut a la importància d'alguns factors com la ciutat i el context d'origen, que tenen un gran impacte en ells i la seva percepció de l'entorn i altres temes relacionats. Tanmateix, també van aflorar algunes troballes comunes que proporcionen una idea més clara sobre la visió dels joves en temes de canvi climàtic; en particular, sobre la seva implicació en la planificació de polítiques locals i en la importància de la comunicació entre ajuntaments i els grups juvenils objectiu.

Una comprensió comuna la representa el fet que a la pregunta 1, més del 70% de joves van especificar que el canvi climàtic era degut a accions humanes contra l'equilibri del planeta, i van destacar que és culpa nostra, com a espècie, que ens trobem en aquesta situació ara mateix. Això és un punt de partida molt interessant perquè significa que d'alguna manera **han integrat un sentit de responsabilitat cap al planeta i la comunitat, que podria ser una llavor per impulsar una conducta de ciutadania activa.**

A més, **una part significativa de les enquestades pensa que els polítics no fan prou en el combat contra el canvi climàtic, ressaltant un nivell significatiu de recel de les persones joves cap als polítics.** Això representa un dels reptes majors de tot el projecte: el concepte d'EYES per a la participació juvenil, de fet, ofereix una oportunitat de mostrar a les persones joves que els polítics s'ocupen del futur d'aquest planeta i del futur de les generacions més joves, i que ells com a ciutadans poden influir en la política. Això és també informació important abans de començar les accions, perquè ajuda a confeccionar la comunicació amb les persones joves i els tallers per crear espais de diàleg que fomentin aquesta confiança.

Alhora, **la majoria de joves estaven d'acord que és important de participar en l'acció pel clima per salvar el present i el futur com a espècie,** per salvar el futur de les properes generacions i per salvar el planeta de la destrucció.

Una gran majoria dels joves va declarar no tenir gaire coneixement sobre les accions que es fan a nivell local per part dels respectius ajuntaments per mitigar el canvi climàtic. **Una manca de coneixement sobre les accions realitzades pels ajuntaments per abordar el canvi climàtic** juntament amb una manca de comunicació per promoure les accions dels ajuntaments

entre els ciutadans (i en particular les persones joves) és un dels principals punts aforats en les preguntes concretes de l'enquesta. Per tant, també **incita als ajuntaments a difondre millor les seves accions al grup objectiu juvenil**, i això probablement contribuiria a augmentar la confiança dels joves en els polítics, abordant una de les barreres clau identificades amb l'enquesta (la desconfiança del jovent en els polítics).

En canvi, en cas que les persones joves tinguin coneixement i consciència sobre les accions realitzades per l'ajuntament per combatre el canvi climàtic i/o mitigar els seus efectes en les persones, de nou va aflorar molt de recel donat que la majoria de joves va declarar que encara que els polítics diguin que fan molt, no hi ha cap evidència sobre accions concretes. Això és una confirmació de la **necessitat de construir confiança mútua entre les dues parts i de fomentar la comunicació entre les autoritats públiques i les persones joves**. Aquestes accions de comunicació més fortes dirigides als joves es podrien incloure com a accions clau en els Plans d'Acció per l'Energia Sostenible i el Clima (PAESC) dels municipis per fomentar la seva implementació i controlar-ne l'impacte.

De fet, considerant la comunicació, entesa alhora com la possibilitat d'obtenir informació clara sobre les accions pel canvi climàtic realitzades pels ajuntaments, i com la capacitat dels polítics per implicar el jovent en aquesta mena d'activitats, veiem com la comunicació i el compromís juvenil representen un aspecte crític, però al mateix temps és un punt de partida amb el qual els col·laboradors del projecte EYES poden treballar.

En referència al compromís juvenil en el procés de presa de decisions a nivell local, **la majoria de persones joves no saben com interactuar amb el municipi**, però les associacions i sindicats poden ser un bon suport per a l'ajuntament amb qui treballar per difondre la informació i dirigir-se al jovent, i es pot fer una connexió amb els esforços conjunts de l'ajuntament i els ciutadans.

Conseqüentment, **la majoria de persones joves enquestades tenia la percepció de no ser capaç d'influir en la política energètica local**; però, alhora, **una bona part dels participants joves va declarar que creuen que poden influir en el procés local de planificació energètica**. Això va portar a una conclusió fonamental: la convicció que el **jovent pot influir en el**

municipi o en la seva comunitat és un primer pas per reforçar la ciutadania activa entre les generacions més joves.

La implicació d'altres joves per combatre i mitigar el canvi climàtic és un dels principals reptes i objectius del projecte EYES: a l'enquesta s'hi van incloure dues preguntes dedicades (9 i 11) per entendre **com el procés d'implicació es pot implementar positivament**, des del punt de vista dels joves compromesos. **De nou, es feu palesa la necessitat de millorar els canals i eines de comunicació per arribar a tots els possibles interessats;** és una visió comuna perquè aquestes respostes provenien de gent de països diferents així que sembla que és un pensament general i no quelcom que prové d'una sola comunitat.

La necessitat d'informar no només s'adreça als ajuntaments sinó també a educació, comunicació, esdeveniments de difusió o activitats dins de les institucions d'educació formals; de fet, **podria apuntar a la necessitat d'una integració més ràpida de temes emergents al currículum escolar per adaptar-lo als interessos de les persones joves i al que veuen al seu voltant.** A més, **sembla que hi ha una manca d'educació en participació ciutadana en assumptes locals a l'educació formal**, el primer model de referència on els joves acostumen a mirar.

La comunicació i les activitats informatives esdevenen encara més centrals quan es tracta de veure a través de quines activitats/accions es poden implicar altres persones joves en la lluita contra el canvi climàtic.

Anàlisi de les habilitats i competències obtingudes

Utilitzant les fitxes i guies estandarditzades per valorar habilitats i competències (veure Annexes), col·laboradors i Consells Assessors, s'han pogut observar els impactes següents en les competències dels joves participants:

A) DISSENY DE POLÍTIQUES

- **Competències pendents, i com el projecte va ajudar a desenvolupar competències:** en general, s'ha observat que les persones joves no

saben quins són els processos polítics de participació ciutadana, ni saben quines accions realitza el seu municipi per lluitar contra el canvi climàtic. El procés global va ajudar els joves a incrementar **l'interès de les persones joves en l'acció pel clima local i en les eines de participació pública i els processos de presa de decisions** que poden utilitzar per influir en la política local. També va ajudar fer-los posar en la situació d'altres persones i pensar sobre el que es podria fer des d'una **perspectiva global**, no només la seva, incloent altres grups com els ancians, col·lectius vulnerables, etc. El procés va generar un augment de les competències de cooperació i co-creació utilitzant diferents eines per fer-los identificar problemes locals i possibles solucions. Un resultat important és també que la metodologia els va ajudar a incrementar el seu coneixement i **a localitzar agents clau a nivell local** treballant en temes de clima des de perspectives diferents. Això pot ser útil per a la seva futura introducció en el mercat laboral, pel fet de tenir una imatge global dels principals agents del sector i les seves funcions (si volen fer carrera en el sector del clima i l'energia), i per haver col·laborat amb ells anteriorment a través dels Consells Assessors. Saber qui són els agents públics i privats rellevants que treballen en aquest tema concret, i el fet que no saben com relacionar-s'hi, també ha estat identificat com un dels coneixements comuns pendents entre persones joves. En general, la metodologia d'EYES ha contribuït a proporcionar al jovent paràmetres per **valorar la rellevància i com comprometre's en els processos de planificació**, i com participar en els debats locals sobre polítiques ambientals. Han obtingut competències en temes organitzatius com ara **organitzar esdeveniments**. També ha contribuït a treballar **l'exploració específica**, no només rebent classes magistrals, sinó exploració real sobre el tema, i han obtingut **competències en oralitat i advocacia** (usualment no se senten còmodes davant d'adults professionals del tema).

- **Incentius eficaços per promoure la ciutadania activa en aquest tema, factors motivacionals:** un dels aspectes clau per motivar el jovent i desenvolupar la seva ciutadania activa és mostrar-los un **interès genuí de les autoritats locals en les seves opinions i recomanacions**, la interacció directa amb ells, i per tant la possibilitat de influir realment en les seves polítiques locals. També, passar **temps amb els seus iguals fent alguna cosa alhora interessant i important** ha motivat els membres de l'EIJ. Proporcionar alguna mena de **diploma o certificat** que puguin incloure al seu CV i utilitzar-lo en el mercat laboral és també important per mantenir el compromís. Per a la majoria de membres de l'EIJ, les principals motivacions es

basaven en **aprendre més sobre la situació al seu municipi, pensar solucions, actuar com una part activa per minimitzar el canvi climàtic, i també el factor social de fer amics nous i desenvolupar competències socials.** També, les persones joves que fan estudis relacionats a la universitat (ciències, comunicació política, sociologia) van veure el projecte EYES com una oportunitat **per desenvolupar millor els seus coneixements i competències i aplicar-ho a una situació real.**

B) INCLUSIÓ SOCIAL

- **Compromís i continuïtat dels grups més difícils de captar:** això ha estat un repte important per al projecte, però algunes estratègies han resultat eficaces. El que s'ha esmentat anteriorment sobre **proporcionar certificats** pot ajudar, però també **organitzar activitats d'interès particular a mida dels participants, utilitzant *microinfluencers*, o utilitzant models de referència dels seus propis camps d'interès** (p. ex. el Hip-hop com a eina per a desenvolupar les recomanacions), treballar amb **escoles locals**, i especialment **utilitzar altres persones joves per transmetre** la necessitat que té el projecte de la seva visió. La motivació principal de les persones joves implicades ha estat crear **una comunitat social de joves** al voltant del clima i la sostenibilitat, i cooperar amb altres agents. **Preguntar als participants joves quins temes són més del seu interès** i adaptar-hi les activitats també és clau per assegurar un compromís continu.

C) EDUCACIÓ

- **Coneixements nous adquirits sobre canvi climàtic:** en general, els participants joves han **millorat el seu coneixement (en quantitat i qualitat) en causes i conseqüències climàtiques, i en adaptació climàtica i mesures de mitigació** ja endegades localment o d'altres de noves que es podrien implementar. També han après a utilitzar **referències científiques i a descartar notícies falses**, aprenent on poden trobar informació fidedigna i quin pot ser el criteri per seleccionar fonts vàlides.
- **Coneixements nous en planificació local:** el projecte ha augmentat la conscienciació dels participants en la **necessitat d'una participació pública més alta i un compromís ciutadà per donar forma a les seves ciutats**, i que fins i tot si són joves i de vegades no poden votar encara, sí que poden i han d'expressar les seves necessitats i opinions.

També han après **com els processos de planificació local concrets funcionen a la seva ciutat**, i els departaments clau implicats, el cicle, la funció dels diversos agents implicats, i la rellevància i contingut del procés. En alguns casos, també han après que **hi ha un procés de planificació local sobre aquest tema, i alguns continguts o línies d'acció principals dels Plans d'Acció per l'Energia Sostenible i el Clima (PAESC).**

- **Lideratge:** EYES anima les persones joves **a adquirir lideratge per donar forma al futur de les seves ciutats, i per actuar com a multiplicadors** de l'acció pel clima pel bé comú. Gràcies a tenir diferents funcions dins l'EIJ (com organitzar esdeveniments, la comunicació, trobar finançament per a un acte, facilitador de tallers locals...) els participants també han desenvolupat competències de lideratge assumint una responsabilitat concreta i fent que es dugui a terme. **Distribuir funcions segons les diferents responsabilitats per àrees temàtiques és una de les lliçons clau apreses per promoure el lideratge entre els participants joves.**
- **Competències socials:** EYES ha fomentat **la cohesió de grup, l'escolta activa dels membres del grup, les relacions intergeneracionals i l'amistat** (entre els joves, i també amb els membres dels Consells Assessors i representants de la ciutat). Els participants han après a debatre amb **eficiència, a treballar conjuntament i a co-crear solucions**, així com a posar-se al lloc d'altres persones, **a tenir empatia i a mirar les coses des de perspectives diferents**. També s'ha observat un **augment de l'autoconfiança** en defensar les idees pròpies davant d'altres, parlant en públic, fent preguntes en els tallers, etc.
- **Augment del pensament crític i de les competències per resoldre problemes:** hem observat un augment de l'habilitat per **identificar i prioritzar problemes i pensar solucions considerant múltiples necessitats i aspectes** (p. ex. no només utilitzant una perspectiva de clima, sinó integrant consideracions econòmiques o aspectes socials), i buscar informació pertinent abans d'aplicar les solucions. El procés de cocreació en general ha contribuït a desenvolupar competències de resolució de problemes i pensament crític, així com a la **distribució de funcions dins de l'EIJ i a assumir la responsabilitat que això implica.**
- **Competències de comunicació:** el procés ha contribuït en gran part al desenvolupament en els participants de competències de comunicació des de perspectives diferents: ha augmentat la seva

capacitat **d'expressar i transferir pensaments propis, opinions i recomanacions** (tant en grups petits com públicament); ha augmentat la seva **capacitat d'escoltar als altres**, entendre i respectar altres opinions; **fer presentacions públiques; competències de comunicació de xarxes socials, crear narrativa i campanyes; edició de vídeo; han obtingut competències de debat i millorat l'expressió oral i escrita** (com estructurar una narrativa oral o escrita).

- **Altres competències adquirides:** el projecte va atorgar també altres competències importants, com:
 - Integritat (acomplir tasques assignades amb disposició per acceptar la responsabilitat i relacionar-se amb iguals i altres agents).
 - Competències organitzatives
 - Competències de recerca
 - Flexibilitat i adaptació (capacitat de trobar solucions alternatives)
 - Diverses competències digitals, especialment per a l'ús d'eines col·laboratives en línia per treballar en equip.

Recomanacions per implementar metodologies de participació juvenil

Les recomanacions s'estructuren segons les fases utilitzades a la metodologia d'EYES. Per cada fase del projecte, va sorgir una llista de recomanacions després de la implementació del projecte que pot ser útil per a altres municipis que vulguin començar processos participatius amb persones joves.

FASE DE CAPTACIÓ

Les estratègies de captació han de tenir en compte **no només variables culturals i socioeconòmiques** (diferents hàbits i estils de vida) sinó també la mida del municipi que implementa l'acció.

La crida passiva al compromís no funciona, hi ha d'haver una **estratègia proactiva que impliqui líders locals i diferents actors locals** per captar els diferents grups de joves.

Si els Consells Assessors que orientaran les persones joves són compostos també per persones joves, amb edats similars a les dels membres de l'Equip d'Intervenció Juvenil però amb més experiència, **és més fàcil de comunicar-se i connectar amb el jovent**.

Treballar amb el jovent també implica **adaptar-se als seus estils de vida i prioritats**. La majoria dels joves implicats està treballant o estudiant, i de vegades totes dues coses. Les feines precàries i els horaris dels estudiants (especialment en temps d'exàmens) poden ser una barrera per al compromís i per mantenir la seva participació. Per aquesta raó **cal flexibilitat**. La possibilitat de participar amb intensitats diferents en fases diferents, o períodes de participació més curts amb relleus per assegurar la continuïtat, són opcions que faciliten el compromís del jovent.

Tenir un **membre jove com a líder** que comunica i capta altres membres de l'EIJ funciona molt bé.

Diversos pilots van trobar dificultats per captar els grups més inaccessibles i comprometre'ls al grup inicial, així que van contractar **joves motivats** i l'estratègia perquè captessin altres grups de joves era **que actuessin com a "Ambaixadors del Clima"**, per arribar a d'altres

perfils gràcies a l'ús **d'eines de comunicació comuna, el mateix llenguatge**, i aprofitar la identificació amb altres persones de la mateixa edat, barri, xarxes d'afinitat, etc.

Una **separació flexible entre els membres del Consell Assessor i de l'EIJ també facilita el compromís**. Poden tenir **funcions diferents** segons la seva experiència (p. ex. un membre de l'EIJ pot tenir una bona experiència en comunicació a través de xarxes socials, i pot oferir un taller a altres membres de l'EIJ com si ell/ella fos membre del CA).

EIJ concebuts com un **grup obert on les persones joves poden entrar i sortir**. Pot ser difícil de mantenir la participació contínua, però aquest apropament obert permet **adaptar-se a les diferents etapes de vida de les persones joves**, i que participin en els assumptes locals fins i tot si no poden dedicar-hi gaire temps. Amb el rang d'edats amb què tracta EYES, el perfil de jovent es troba sovint entre feines temporals o està lligat al calendari d'exàmens, etc., així que donar flexibilitat als esquemes de participació proporciona un incentiu per al compromís.

La **implicació d'escoles i associacions i ONG** és fonamental per tal de captar també col·lectius de joves vulnerables (a nivell econòmic i social).

En cas que participin en projectes europeus, donar-los la possibilitat de viatjar **per visitar altres realitats** diferents de les que ells viuen.

Fer servir *influencers* i *microinfluencers* per captar-los i motivar-los.

Durant la fase d'avaluació (i les sessions de validació), els joves implicats han ratificat que **la millor manera de captar al jovent són les xarxes socials, xerrades específiques, cursos o tallers** (amb organitzacions juvenils i en instituts), i fires (p. ex. fires d'alimentació sostenible).

FASE DE FORMACIÓ

tallers

Preguntar als membres joves **què els motiva és essencial per tenir èxit amb un taller**. Els continguts previstos inicialment **es poden adaptar per respondre a les seves motivacions**, per fomentar-ne la participació i l'interès.

Gravar les sessions de manera que les persones joves que no hi puguin participar puguin accedir a la informació en acabat.

Adaptar el calendari dels tallers: assolir la plena assistència és difícil pel fet que les persones joves hi participen fora de l'institut o universitat, així que pactar amb ells el calendari fa que augmenti l'assistència.

A vegades **la qualitat és millor que la quantitat:** tenir menys participants permet centrar-se més en els assistents. Això és especialment pertinent per als perfils de joves de col·lectius vulnerables.

La gamificació, beneficis addicionals, un esmorzar o berenar, funciona en casos de persones joves que podrien tenir interès però estan indecisos.

El **coneixement adquirit** habilitarà els membres de l'EIJ per adaptar-se millor al mercat laboral. Això és especialment important parlant de grups de difícil accés. Per tant, destacar usos potencials dels resultats dels tallers al seu CV també els pot motivar.

És important **dissenyar activitats dinàmiques** per als tallers com a factor de motivació, i **diferenciar les activitats** de les seves classes habituals. Afavorir un **apropament no formal** de membres del CA, evitant dur a terme lliçons acadèmiques, i afavorint la **implicació directa de persones joves amb activitats divertides**, casos concrets, metodologia d'aprendre fent.

Tenir membres de l'EIJ assumint la funció de mestres: de fet, una introducció inicial breu d'un representant de l'EIJ (explicació dels objectius i activitats del projecte) crea **una atmosfera més relaxada** i estimula el debat entre iguals, eliminant barreres entre joves i formadors.

En el cas d'activitats en línia (trucades en línia, webinars, etc.), fer ús de **vídeos i fotos**, introduir concursos, qüestionaris i activitats de joc per mantenir un nivell alt de concentració.

Prioritzar la **divisió en grups petits** per estimular el debat.

RECERCA, ANÀLISI I ELABORACIÓ DE RECOMANACIONS

Co-crear i compartir amb els joves la metodologia d'anàlisi i recerca, basada en els temes identificats, per tal que formin part del procés de presa de decisions.

Implicar les persones joves en l'anàlisi de problemes municipals segons les seves necessitats personals, per fomentar l'interès i un enfocament pràctic. **Utilitzar casos reals i concrets**, propers a les necessitats de les persones joves, utilitzant exemples quan sigui necessari.

Ús de **suport expert** (per exemple tècnics i professors universitaris) en el procés de recerca, especialment si durant l'estratègia de compromís s'han captat estudiants universitaris i poden utilitzar aquesta recerca pels seus estudis universitaris.

Actualitzar constantment llocs web i canals de comunicació per animar els joves a **trobar les fonts d'informació adequades**.

Tractar els problemes identificats amb un **llenguatge a l'abast dels joves**, evitant termes tècnics i burocràtics.

Desenvolupar **col·laboracions i promoure reunions amb associacions ecologistes** per investigar els problemes identificats, per intentar desenvolupar un procés d'anàlisi més complet.

Proporcionar una sèrie de **suggeriments i eines als joves participants** que serveixin només com a estímul per ajudar-los en la fase de recerca.

Desenvolupar i proporcionar recomanacions **tenint molt en compte el tipus de problema concret**.

SESSIONS DE VALIDACIÓ

Dur a terme sessions de validació és útil per crear **una propietat compartida dels resultats** de la recerca i les recomanacions que els joves lliuraran al municipi.

Implicació plena de persones joves en la **identificació i selecció d'estudis de cas per utilitzar en aquestes sessions**. Preparació i anàlisi d'estudis de cas també amb suport de membres del CA i personal col·laborador.

Preparar persones joves per **respectar els terminis** de lliurament de les tasques distribuïdes per reforçar les competències de feina en equip.

Utilitzar esdeveniments en exteriors per a les sessions de validació en garanteix la visibilitat i també pot actuar com a mostra i publicitat per a captar altres persones joves.

En cas de **mode en línia**, organitzar sessions de validació amb un **màxim de 10 participants** per ser capaços de mantenir un nivell alt d'implicació i concentració.

En cas de mode en línia, preveure **problemes relacionats amb la tecnologia**, com una connexió a Internet pobre, manca de càmera i micròfon... que poden resultar en una pèrdua d'estímul.

Establir objectius per a cada participant jove per incrementar el seu sentit de responsabilitat (per exemple, cada participant es compromet a captar com a mínim dos companys més).

Proporcionar objectius i indicacions inicials, i després **deixar espai als joves per crear**.

Oferir possibilitats concretes (per exemple la possibilitat de formar part d'un fòrum juvenil) incrementa la possibilitat de captar altres persones joves.

Reptes identificats durant el procés

Adaptar-se als cicles polítics

Un aspecte clau a considerar quan s'apliquen a gran escala les metodologies participatives és triar el moment adequat tenint en compte l'agenda política local i nacional, per assegurar-se el suport polític a nivell local i maximitzar l'impacte i abast.

Limitacions temporals

Considerant que el principal grup objectiu són les persones joves, és també important considerar el calendari escolar/universitari, vacances d'estiu i hivern, períodes amb exàmens, etc. i adaptar les activitats a les seves rutines.

Mantenir el compromís dels membres joves al llarg del procés

El repte principal és mantenir el compromís dels participants joves i escalar-lo fins a altres joves a través d'accions locals on actuïn com a ambaixadors pel clima. En aquest sentit, s'ha demostrat que els processos de cocreació realcen el sentiment de pertinença al projecte i la motivació dels participants joves, pel fet que veuen com els seus suggeriments esdevenen accions amb un impacte més alt gràcies als recursos i el compromís dels ajuntaments.

Captar col·lectius vulnerables

Tot i que els joves vulnerables poden ser difícils de captar, s'ha demostrat que és una tasca assolible: els municipis solen identificar perfils vulnerables al seu territori i, si hi ha recursos adequats, els orienten. Però comprometre'ls amb èxit de manera permanent en un procés de participació ciutadana encara és un repte actual. S'han definit alguns incentius, com oferir gratuïtat o preus més baixos per a serveis públics (p. ex. teatre, piscina, etc.), incloure la participació al currículum d'escoles de formació professional, i també proporcionar un objectiu final concret, potser més orientat a activitats d'entreteniment (com un festival o esdeveniment final). També, un aspecte clau és proporcionar formes diferents de compromís en fases diferents, i evitar el requisit de compromís total a totes les accions de participació. Si es requereix un compromís total des del principi, això usualment espanta i comporta l'exclusió d'alguns perfils de joves que no estan especialment motivats per l'acció pel clima. És important ser flexible en aquest sentit i adaptar la participació al seu ritme.

Adaptació local als agents

Un altre aspecte clau és comprometre actors clau i *influencers* del territori, i això també pot ajudar a donar forma a l'acció gràcies a les sinergies que es poden crear amb ells.

Estructures permanents per a la participació juvenil en assumptes locals

La participació juvenil implica tant la creació d'espais on les persones joves poden expressar les seves visions i opinions, com també oportunitats per a les autoritats d'escoltar aquestes visions i opinions i tenir-les en compte per millorar les seves polítiques. La metodologia d'EYES pot proporcionar aquest espai, però hi ha altres alternatives per incorporar de manera sostinguda la participació juvenil en les polítiques locals.

Aquesta secció presenta diferents possibilitats per realçar la participació juvenil en polítiques pel clima, i definir estratègies per muntar estructures permanents que assegurin el compromís juvenil amb el clima local/regional i el procés de planificació de l'energia. Les estructures definides es basen en els pilots de EYES implementats en sis municipis, considerant diferents contextos socioeconòmics, polítics i culturals, i pot servir d'inspiració per a altres municipis que vulguin desplegar aquesta mena d'estructures.

Sønderborg (Dinamarca)

L'estructura permanent explorada a Dinamarca eren els Consells Juvenils pel Clima. Amb la participació d'entre 10 i 20 joves que representen el jovent en el procés de decisions polítiques, el Consell seria l'interlocutor amb el municipi i els entregaria recomanacions des de la perspectiva dels més joves. El seu suggeriment és que el Consell sigui reconegut com a actor polític i base de recursos del municipi i se'l convidi al procés de presa de decisions demanant als membres joves que incloguin la seva perspectiva crítica a les respectives propostes.

Ajuntament de Granollers

L'Ajuntament de Granollers va decidir afrontar-ho de dues maneres diferents. A continuació oferim una breu descripció de cada un i a la secció 3 expliquem l'ECOfest amb més detall.

1. Consell Assessor de Medi ambient i Sostenibilitat de l'Ajuntament de Granollers (CAMS) Alguns membres de l'EIJ foren convidats a formar part del Consell Assessor i un d'ells va decidir formar-ne part com a membre regular. L'estructura del CAMS tindrà en compte la participació juvenil a partir d'ara i provarà d'integrar-hi activament nous membres. L'objectiu principal del CAMS és convertir-se en estructura permanent qualificada i que serveixi de Consell Assessor format per experts professionals i reconeguts. El CA està vinculat als principis i àrees establertes als instruments locals i internacionals de

desenvolupament sostenible. En total, hi ha 20 participants que formen part del Consell Assessor del CAMS, que ara també inclou participants joves del projecte EYES.

2. Eco-Festival (ECOfest). Es tracta d'un festival co-creat, co-dissenyat i coorganitzat per membres de l'EIJ (2019-2020), amb el suport dels col·laboradors del projecte EYES, el Consell Assessor creat en el marc del projecte EYES, i l'Ajuntament de Granollers. Això s'ha fet servir com a motivació per als joves per tenir un objectiu específic per assolir, donar-los visibilitat a nivell local, i presentar les seves recomanacions a l'Alcalde i a la seva comunitat en el marc de treball d'un esdeveniment més ampli. Durant el procés, els joves fan la recerca, treballen en grups dividits per temes, i ho fan servir per dissenyar les recomanacions i per fer-ne difusió pública dins la seva comunitat.

Ciutat Metropolitana de Nàpols - Itàlia:

El Consell Juvenil és una taula permanent amb l'objectiu de donar suport a les activitats juvenils de la ciutat. La tasca del Consell és generar documents i propostes per entregar als departaments administratius municipals pertinents sobre afers juvenils, per promoure la recerca i les reunions sobre temes juvenils com ara problemes socials i mediambientals. A més, l'objectiu del Consell és fomentar la connexió entre grups juvenils i institucions locals.

La intenció és estimular la ciutadania activa entre el jovent, que pot aprendre més sobre processos polítics i, alhora, estimular la institució a escoltar el pensament de la joventut. L'estructura permanent a Nàpols ja existeix, d'acord amb la llei italiana, però s'ha de desenvolupar millor per comprometre més persones joves amb els processos de presa de decisions.

Lió Àrea Metropolitana - França:

Compte: L'estructura permanent descrita a continuació no s'ha presentat a les persones elegides de l'Àrea Metropolitana de Lió. Així, s'hauria de considerar la presentació següent com una idea per al futur i prou.

Una estructura permanent anomenada Consell Juvenil pel Clima del Lió Metropolità, dividida en grups de treball (per temes: alimentació, residus, mobilitat, consum sostenible, energia, biodiversitat...) compostos per entre 20 i 30 joves, amb edats entre 18 i 30 anys.

Ajuntament de Varna – Bulgària:

L'equip del UBBSLA va decidir utilitzar l'establert i operatiu Fòrum Juvenil de l'ajuntament de Varna i integrar els membres de l'EIJ i el CA per aconseguir i difondre els resultats del projecte EYES i capitalitzar el compromís actiu del jovent amb la vida local. El Fòrum Juvenil és un ens independent dins de l'ajuntament de Varna que uneix més de 140 organitzacions juvenils de Varna i la regió.

L'objectiu principal de l'activitat del Fòrum Juvenil és estimular el compromís públic i la participació juvenil en la implementació del desenvolupament de Varna a llarg termini, especialment en el procés de desenvolupament de l'estratègia juvenil. Alhora, és un instrument que estimula la cooperació entre les organitzacions juvenils en el desenvolupament i aplicació d'iniciatives juvenils a Varna.

Cieszyn – Polònia:

L'estructura permanent estudiada d'aquest pilot és el Consell Juvenil pel Clima de Cieszyn (CYCC), un consell per proporcionar recomanacions al municipi. També inclouria "laboratoris juvenils d'idees" recolzant el CYCC en àrees i temes específics i realitzaria la feina utilitzant grups de treball específics.

Els principals temes de debat dins el CYCC serien els identificats a través del procés de participació del projecte EYES i les prioritats definides pel municipi en energia i clima.

Altres estratègies o estructures per a la participació juvenil permanent

A part d'utilitzar Consells Juvenils existents per abordar concretament l'emergència climàtica o crear-ne de nous, altres exemples d'estratègies o estructures permanents que poden ser considerades són:

- Cimera Juvenil Anual per recollir opinions d'una mostra més gran de joves i fer-los lliurar recomanacions al final de la cimera.
- Una activitat coordinada en tots els centres d'educació del municipi per recollir opinions de joves de barris diferents, i generar propostes que els joves i els professors lliurin al municipi.
- Dur a terme un estudi anual per recollir opinions.
- Crear nous canals de comunicació per al jovent (per exemple, una bústia nova per enviar opinions, o un departament o persona de referència al municipi).
- Organitzar un esdeveniment anual per a la participació juvenil (com l'Eco-Fest).

Conclusions

- La disposició de les persones joves per intervenir en la dinàmica local ha aflorat clarament durant el procés del projecte EYES, entès com a participació en la planificació d'estratègies polítiques a llarg termini, com en el cas d'assumptes mediambientals i de canvi climàtic. **Les persones joves volen tenir una funció**, però per fer-ho necessiten estratègies i eines adequades per implicar-se: en la majoria de casos, se senten excloses de la vida política local, massa sovint la prerrogativa exclusiva d'adults, o no coneixen els mecanismes locals de participació (més enllà de les eleccions, on molts d'ells no poden votar encara).
- L'autoconfiança sovint també hi influeix, especialment amb els col·lectius vulnerables, donat que **moltes persones joves senten que els manquen coneixements o eines per debatre o confrontar idees amb adults experimentats, treballadors públics i autoritats**.
- El jovent vol **expressar la seva visió en temes que afecten el seu futur**, com les estratègies energètiques i mediambientals, però no troba la manera d'interactuar amb els governants locals. Això és principalment a causa d'una **manca important de comunicació adequada** per part de les autoritats locals, que usualment no adapta la informació als grups objectiu juvenils, i són incapaços de comunicar i promoure eficaçment les activitats que duen a terme. Per tant, aquesta part significativa de la població formada per les generacions més joves queden excloses de l'abast de la seva comunicació. **Això provoca sovint el recel de les persones joves envers els polítics**, degut en part a una manca de coneixement de les activitats que el govern local està realitzant.
- **Molt sovint la comunicació utilitzada no és adaptada sinó política i burocràtica**, plena de termes tècnics que inevitablement allunyen l'interès de persones joves dels assumptes polítics locals. Trobar informació de les iniciatives i les activitats a través de canals institucionals és una tasca difícil, i als joves els han de guiar persones experimentades que dominin els mecanismes que regeixen un ens públic i la política en general.
- **L'organització d'esdeveniments al carrer** amb la presència d'*influencers* i celebritats (cantants, futbolistes, atletes, actors) afavoreix la possibilitat d'implicar altres persones joves a través d'activitats i esdeveniments

en sintonia amb els seus hàbits i estils de vida. Al mateix temps, organitzar trobades i tallers amb un apropament informal és la clau de l'èxit: **donar espai a la creativitat del jovent, les seves necessitats i requeriments** a través de la discussió d'estudis de cas i bones pràctiques des d'altres realitats, permet reduir la distància i facilita el debat entre companys, especialment amb una distribució en grups petits per tenir més possibilitats d'enfocar-se en un tema concret.

- Un altre factor d'èxit que aflora és que les persones joves tinguin la possibilitat **d'adquirir competències en temes concrets**. Partir de casos reals per introduir conceptes més complexos, utilitzant jocs, concursos, qüestionaris i material audiovisual afavoreix una millor comprensió i possibilitat d'analitzar assumptes públics. **Per això, es pot utilitzar la participació juvenil per millorar la governança i per a propòsits educatius.**
- La **funció d'associacions** (culturals, mediambientals, voluntariat, ONG) i d'altres actors implicats a un altre nivell local (escoles, esglésies) recolzant la identificació i la implicació de col·lectius de joves vulnerables

(especialment a nivell social i econòmic) és fonamental.

- També, introduir **l'Educació Mediambiental des dels primers anys d'escola obligatòria és important en el tema particular de l'acció pel clima**, per formar i preparar les generacions més joves en un futur més sostenible, acostumant-los a adoptar conductes responsables i sostenibles. **L'enfocament s'hauria de basar en el seu potencial d'acció**, perquè la por ja és un sentiment comú entre la generació més jove, i pot portar a la paràlisi o la frustració més que a una acció positiva.
- Aflora molta emoció entre les persones joves de països europeus, cansades de ser espectadors passius i ansioses de **fer la seva pròpia contribució** en l'adopció de polítiques locals a llarg termini, per fer sentir la seva veu en assumptes que canviaran el seu futur. Els **diversos moviments de base** que han emergit en aquests darrers anys (Divendres pel Futur, sobretot), realment poden representar l'impàs per **finalment tenir veu en les decisions de les seves respectives comunitats.**

Annexos

ANNEX 1

Enquesta d'avaluació utilitzada

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

1. Com definiries el canvi climàtic?
.....
2. Quines són les teves principals preocupacions sobre el canvi climàtic?
.....
3. Per què penses que és important participar en l'acció pel clima?
.....
4. Ets conscient de les polítiques sobre energia, mitigació i adaptació al canvi climàtic al teu municipi?
.....
5. Com et sents en relació a les accions realitzades per l'ajuntament per lluitar contra el canvi climàtic i/o per mitigar els seus efectes en les persones?
.....
6. Quina és la teva prioritat en una escala de l'1 al 7 en el combat contra el canvi climàtic?
.....

7. Quins mecanismes coneixes per intervenir en la política local del teu municipi (p. ex. el Fòrum Adolescent)?

.....

8. Creus que pots influir en la política energètica del teu municipi?

.....

9. Quina acció t'agradaria suggerir al govern municipal per implicar altres persones joves a combatre i mitigar el canvi climàtic?

.....

10. Quin nivell de coneixement sobre acció pel clima creus que tens?

.....

11. Com creus que es podria motivar a altres joves perquè s'impliquin en l'acció pel clima?

.....

ANNEX 2

Directrius i criteris per a l'avaluació de competències

PLANTILLA UTILITZADA

Avaluació de competències

Aquestes directrius haurien de ser útils als membres del CA però també als col·laboradors per identificar nivells de desenvolupament d'algunes competències o habilitats difícils d'avaluar amb una enquesta.

Cada cop que els col·laboradors i els membres del CA es posen en contacte o fan una activitat amb membres de l'EIJ, haurien de pensar a valorar aquests indicadors qualitativament, i tenir en compte el progrés fet pels membres de l'EIJ. Si durant l'activitat o trobada només es poden identificar alguns indicadors, els altres es poden obviar sense problema.

Governança

QUÈ	INDICADOR	BREU VALORACIÓ PER PART DEL CA
Necessitats noves de persones joves/ treballadors identificades a través del projecte	Competències pendents Com el procés ajuda a desenvolupar competències (qualitatiu)	
Incentius eficaços per promoure la ciutadania activa en el tema	Factors motivacionals	

Inclusió social

QUÈ	INDICADOR	BREU VALORACIÓ PER PART DEL CA
Continuïtat (especialment Grups de Díficil Accés)	Quants membres de l'EIJ continuen participant i factors motivacionals	

Educació

QUÈ	INDICADOR	BREU VALORACIÓ PER PART DEL CA
Coneixement nou sobre canvi climàtic	Qualitatiu basat en la percepció del membre del CA	
Coneixement nou en planificació local		
Lideratge		
Habilitats socials		
Augment del pensament crític sobre el tema (competència per solucionar problemes)		
Competències de comunicació		
Noves competències adquirides		

GUIA
PER A MUNICIPIS PER MILLORAR LES POLÍTIQUES
LOCALS I FOMENTAR EL COMPROMÍS
EN **ACCIÓ PEL CLIMA**
DEL JOVENT

Estratègies

Participació

Pensament Crític

Ciutadania Activa

www.projecteyes.eu

The European Commission's support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents, which reflect the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

With the support of the Erasmus+ Programme of the European Union

